

Försvarsutskottets yttrande

1982/83: 1 y

över proposition 1982/83:130 om åtgärder för tekoindustrin, m. m.,
bilaga 3

Till näringsutskottet

Efter samråd med näringsutskottet har försvarsutskottet beslutat att med eget yttrande till näringsutskottet överlämna proposition 1982/83:130 bilaga 3 samt motion 1982/83:1245 och de delar av motionerna 1982/83:2285, 2286 och 2290 som har hänvisats till försvarsutskottet.

Utskottet yttrar sig över proposition 1982/83:130, bilaga 3, – i det följande benämnd propositionen – samt motionerna 1982/83:1245 (vpk), 2285 (m) såvitt gäller propositionen, 2286 (fp) såvitt gäller yrkandena 11 och 12 samt 2290 (vpk) såvitt gäller yrkande 7. Vidare berör utskottet motion 1982/83:2251 (c) såvitt gäller yrkande 1.

Allmänna riktlinjer för försörjningsberedskapen på teko- och läderskoområdena

I propositionen föreslås allmänna riktlinjer för försörjningsberedskapen på teko- och läderskoområdena. Riktlinjerna kan sammanfattas i följande punkter:

1. Det är angeläget att finna en för de oundgängliga försörjningsområdena – livsmedel, beklädnad, värme samt hälso- och sjukvård – gemensam grundsyn i fråga om försörjningsuthålligheten och den kristida utrikeshandelns omfattning.

2. I avvaktan på en sådan grundsyn skall följande utgångspunkter gälla för den fortsatta planeringen av försörjningsberedskapen på tekoområdet.

Alla människor måste räkna med en väsentlig sänkning av den personliga standarden på många områden i en krissituation. Detta gäller inte minst i fråga om beklädnadsvaror där det blir nödvändigt både att slita kläderna längre och att så småningom klara sig med ett mindre antal plagg.

En viss sänkning av den f. n. förutsatta försörjningsstandarden bör vara möjlig. Vissa omprioriteringar kan aktualiseras i den tänkta tilldelningen av kläder till olika grupper inom civilbefolkningen. En utgångspunkt bör vara att en ransonering med en viss minsta generell tilldelning av lämpligt indelade grupper av kläder skall kunna genomföras. Överstyrelsen för ekonomiskt försvar (ÖEF) bör precisera vilken försörjningsstandard som bör gälla på tekoområdet.

3. Riksdagens beslut om den s. k. krisgarderoben innebär en alltför detaljerad styrning av beredskapsplaneringen. Statsmakternas ställningstagande på detta område bör formuleras på ett mera övergripande sätt, efter det att ÖEF har preciserat vilken försörjningsstandard som bör gälla på tekoområdet.

4. ÖEF bör successivt kunna anpassa de av riksdagen år 1979 beslutade beräkningsgrunderna för krisimporten till aktuellt produktsortiment.

5. ÖEF, som fortlöpande följer tekoindustrins produktionskapacitet i kris, bör i en studie kartlägga hindren för en ökad skiftgång inom tekoindustrin i en krissituation och lämna förslag om hur dessa hinder i möjlig utsträckning kan undanröjas genom åtgärder inom ramen för beredskapsplaneringen.

6. Det är inom beklädnadssektorn särskilt viktigt att trygga en kristida försörjning med skor. Någon väsentlig sänkning av försörjningsstandarden på detta område bör inte komma i fråga. Liksom i fråga om tekovaror bör emellertid statsmakternas ställningstagande formuleras på ett mera övergripande sätt. I avvaktan på översynen av planeringsnormerna för de oundgängliga försörjningsområdena bör det nu gällande produktionsmålet ligga fast. Studien rörande den kristida produktionskapaciteten på tekoområdet bör även omfatta skosektorn.

I motion 1245 (vpk), som är väckt under den allmänna motionstiden, föreslås att 1977 års försörjningsberedskapsmål beträffande läderskor säkras och att särskild hänsyn tas till Örebro–Kumla-regionen. Utskottet konstaterar att det inte råder någon motsättning mellan förslagen i propositionen och i motionen vad gäller skoproduktionsmålet.

I motion 2251 (c) anförs att i ett långsiktigt positivt perspektiv är det viktigt att den svenska tekomarknaden inte dras ned. En omprövning av den svenska försörjningsstandarden skulle enligt motionärerna allvarligt skada förutsättningarna att vidmakthålla en positiv framtidstro. Utskottet, som endast lägger försörjningsberedskapspolitiska synpunkter på tekopolitiken, har ingen kommentar till nämnda uttalande.

I motion 2285 (m) yrkas – mot bakgrund av moderata samlingspartiets samlade syn på tekopolitiken – avslag på hela proposition 1982/83:130, dvs. även avslag beträffande de nu aktuella riktlinjerna. Utskottet stöder inte motionen i denna del.

Utskottet har inget att erinra mot förslagen i propositionen om allmänna riktlinjer för försörjningsberedskapen på teko- och läderskoområdena.

Anslagsfrågor för budgetåret 1983/84

I propositionen föreslås under anslaget H 3. Beredskapslagring och industriella åtgärder – utöver förslagen i proposition 1982/83:100 bil. 6 – att ytterligare bemyndigande att medge nya beredskapslån skall lämnas samt att ytterligare anslagsmedel skall anvisas.

Motion 2285 (m), yrkande 1, innebär förslag om avslag även när det gäller regeringens förslag om ytterligare bemyndigande och anslagsmedel. Mot dessa förslag vänder sig också motion 2286 (fp), yrkandena 11 och 12.

Utskottet har av företrädare för försvarsdepartementet och av chefen för överstyrelsen för ekonomiskt försvar fått utförliga beskrivningar av bakgrunden till förslagen i propositionen.

Utskottet, som inte stöder motionsyrkandena i denna del, har inget att erinra mot förslagen i propositionen om ytterligare bemyndigande att medge

nya beredskapslån och om ytterligare medelsanvisning för att trygga försörjningsberedskapen på det grundtextila området.

Övriga frågor

I motion 2290 (vpk), yrkande 7, föreslås en granskning av hur stödet från överstyrelsen för ekonomiskt försvar till tekoföretagen har fungerat. Syftet med granskningen anges vara att återställa ett grundläggande förtroende och klargöra vad som egentligen skett då det gäller de privata företagen och statens beredskapspolitik. Utskottet stöder inte motionsyrkandet.

Stockholm den 21 april 1983

På försvarsutskottets vägnar
PER PETERSSON

Närvarande: Per Petersson (m), Olle Göransson (s), Roland Brännström (s), Gunnar Björk i Gävle (c), Evert Hedberg (s), Karl-Erik Svartberg (s), Holger Bergman (s), Mats Olsson (s), Anita Bråkenhielm (m), Eric Hägelmark (fp), Ingvar Björk (s), Ivar Virgin (m), Anders Svärd (c), Erik Olsson (m) och Barbro Evermo (s).

Avvikande mening

av Per Petersson (m), Anita Bråkenhielm (m), Eric Hägelmark (fp), Ivar Virgin (m) och Erik Olsson (m) som beträffande anslagsfrågor för budgetåret 1983/84 anser att den del av utskottets yttrande som börjar "Utskottet, som inte" och slutar "grundtextila området" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser det angeläget att trygga försörjningsberedskapen på det grundtextila området. Utskottet anser emellertid att regeringen bör pröva möjligheterna att – genom att omdisponera det tillgängliga totala utrymmet för nya beredskapslån och beredskapsgarantier – trygga denna försörjningsberedskap. Om det inte visar sig möjligt att göra denna omdisponering bör regeringen återkomma till riksdagen med förslag om ytterligare bemyndigande att medge nya beredskapsgarantier. Utskottet stöder motion 2285, yrkande 1 i denna del, och motion 2286, yrkandena 11 och 12.

